

Usein kysyttyä:

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen rooli ja työ EU:n ulkoisena tarkastajana.

1. Keitä me olemme?

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on **Euroopan unionin (EU) riippumaton ulkoinen tarkastaja**.

Tilintarkastustuomioistuin perustettiin vuonna 1975 Brysselin sopimuksella ja se aloitti toimintansa lokakuussa 1977. Se on ollut Euroopan unionin toimielin vuonna 1993 tehdystä Maastrichtin sopimuksesta lähtien.

Tilintarkastustuomioistuin kehittää osaltaan EU:n varainhoitoa, edistää tilivelvollisuutta ja avoimuutta sekä toimii unionin kansalaisten **taloudellisten etujen valvojana**. Riippumaton ja objektiivinen työmme tukee muita EU:n toimielimiä sekä jäsenvaltioita ja auttaa niitä hallinnoimaan ja valvomaan paremmin EU:n varojen käyttöä.

Tilintarkastustuomioistuin kertoo työstään ja havainnoistaan kertomuksissaan ja muissa julkaisuissaan. Kertomuksemme ovat erityisen tärkeitä neuvostolle ja Euroopan parlamentille niiden lainsäädäntö- ja valvontatyön kannalta. Niillä on tärkeä merkitys myös Euroopan parlamentin menettelyssä, joka koskee **vastuuvapauden myöntämistä** EU:n toimielimille EU:n talousarvion toteuttamisesta.

2. Mitä me teemme?

Tilintarkastustuomioistuin tekee **tarkastuksia** ja **arviointeja** sekä antaa **lausuntoja**.

- o Valitsemme ja suoritamme **tarkastukset** riippumattomasti perussopimuksessa määritellyn tehtävänantomme perusteella sekä [ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön antamien standardien ja muiden lausuntojen](#) mukaisesti: *Tarkastus on järjestelmällinen prosessi, jossa evidenssiä hankitaan ja arvioidaan objektiivisesti, jotta voidaan määrittää, ovatko tiedot tai tosiasialliset olosuhteet riippumattomien ulkopuolisten tarkastuselinten vahvistamien kriteerien mukaisia*. Tilintarkastustuomioistuimen toimenkuvaan kuuluvat **tilintarkastukset, säännönmukaisuuden tarkastukset ja tuloksellisuuden tarkastukset**. Tarkastukset kattavat kaikki EU:n varoja ja/tai toimintapolitiikkoja täytäntöönpanevat EU:n toimielimet ja elimet sekä jäsenvaltioiden viranomaiset.
- o Tilintarkastustuomioistuimen **katsauksissa** on tarkoitus esittää aihetta laajemmin hahmottava kuvaus ja analyysi tilintarkastustuomioistuimen aikaisemman tarkastustyön tai muun julkisesti saatavilla olevan tiedon pohjalta, usein monialaisesta näkökulmasta. Katsauksissa voidaan esittää analyyskejä aiheista tai kysymyksistä, joista emme ole vielä toimittaneet tarkastusta, tai katsauksia voidaan käyttää tiettyjä aiheita tai ongelmia koskevien tosiseikkojen selvittämiseen. Katsauksissa voidaan myös tuoda esiin käsiteltävään asiaan liittyviä riskejä ja haasteita.

Usein kysyttyä Euroopan tilintarkastustuomioistuimesta

- o Tilintarkastustuomioistuin antaa lisäksi **lausuntoja** komission tekemistä uusista lainsäädäntöehdotuksista tai lainsäädännön tarkistamisehdotuksista. Mikäli ehdotuksilla on merkittävä ja/tai välitön vaikutus varainhoitoon, EU:n lainsäädäntö vaatii, että tilintarkastustuomioistuinta kuullaan tiettyjen lainsäädäntömenettelyjen osalta. Muut EU:n toimielimet voivat pyytää tilintarkastustuomioistuimelta lausuntoja tietyistä muista aiheista. Kaikki lausunnot toimitetaan EU:n lainsäätäjien eli Euroopan parlamentin ja neuvoston tarkasteltaviksi. Lausunnot eivät kuitenkaan ole oikeudellisesti sitovia.

3. Millaisia tarkastuksia tilintarkastustuomioistuin tekee?

Tilintarkastustuomioistuin tekee kolmentyyppisiä tarkastuksia. Se tarkastaa

- onko EU:n varat kirjattu oikein (**tilintarkastus**)
- onko EU:n varat kerätty ja käytetty sääntöjen ja säännösten mukaisesti (**säännönmukaisuuden tarkastus**)
- onko EU:n varoille saatu vastinetta (**tuloksellisuuden tarkastus**).

Tilintarkastukset ja säännönmukaisuuden tarkastukset

[Perustamissopimuksen mukaisen toimeksiantonsa](#) mukaisesti tilintarkastustuomioistuimen on tarkastettava vuosittain EU:n yleistä talousarviota koskevan konsolidoidun tilinpäätöksen luotettavuus (**tilintarkastus**) sekä tilien perustana olevien toimien laillisuus ja sääntöjenmukaisuus (**säännönmukaisuuden tarkastus**). Laadimme tarkastuslausuntonne (**tarkastuslausuma**) jäsenneilyn tilintarkastukseen ja säännönmukaisuuden tarkastukseen perustuvan lähestymistavan pohjalta.

Tilintarkastustuomioistuin tutkii vuotuisissa **tilintarkastuksissaan**, onko komissio esittänyt asianmukaisesti rahoitustiedot tilinpäätöksissä sovellettavan tilinpäätösraportoinnin ja sääntelykehysten mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuin noudattaa tarkastuksissaan kansainvälisiä tilintarkastusstandardeja. Voidaksemme antaa tarkastuslausunnon tarkastamme keskeisten kirjanpitojen toiminnan, analysoimme ja täsmäytämme tilit ja saldot sekä suoritamme tapahtumatarkastuksia.

Säännönmukaisuuden tarkastukset tehdään arvioimalla, ovatko EU:n tilinpäätöksiin sisältyvät toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot tarkastetun yhteisön kannalta merkityksellisten sääntöjen, lakien, asetusten ja sopimusten mukaisia.

Arvioidaksemme, ovatko tilien perustana olevat toimet EU:n soveltamien sekä muiden sovellettavien sääntöjen ja säännösten mukaisia, tukeudumme pääasiassa tapahtumien joukosta poimitun tilastollisesti edustavan **satunnaisotoksen** suoraan testaamiseen. Lisäksi tarkastukseen voidaan valita **valvontajärjestelmiä**. Näin pyritään määrittämään, onko EU:n kerätyt tulot ja aiheutuneet maksut laskettu oikein ja ovatko ne EU:n oikeudellisen ja sääntelykehysten mukaisia. **Yksittäisten tapahtumien tarkastaminen** kattaa joka vuosi kaikki EU:n meno-ohjelmat ja tarkastukseen valitut jäsenvaltiot, ja sen tarkoituksena on laatia erityisarvioita EU:n talousarvion keskeisiltä osialueilta. Tilintarkastustuomioistuin myös hyödyntää tekemiensä tarkastuspäätelmien evidenssinä asiaankuuluvaa ja saatavilla olevaa **muiden tarkastajien tarkastustyötä** sekä komissiosta että jäsenvaltioiden hallinnoista.

Usein kysyttyä Euroopan tilintarkastustuomioistuimesta

Tuloksellisuuden tarkastukset

Tilintarkastustuomioistuin arvioi valituissa **tuloksellisuuden tarkastuksissa** EU:n tulojen tai menojen laatua. Näissä tarkastuksissa tutkitaan EU:n varojen hallinnointiin osallistuvien elinten ja laitosten ohjelmia, toimia, hallintojärjestelmiä ja menettelyjä. Tarkoituksena on arvioida, käyttävätkö kyseiset elimet ja laitokset varoja **taloudellisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti**.

Tilintarkastustuomioistuimen tuloksellisuuden tarkastukset kattavat julkisten tukitoimenpiteiden menettelyjen ja järjestelmien tarkastukset. Tällöin tarkastetaan esimerkiksi **panoksia** (taloudelliset, inhimilliset, aineelliset, organisatoriset tai sääntelyyn liittyvät resurssit, joita tarvitaan ohjelman täytäntöönpanoon), **tuotoksia** (ohjelman suoritteet), **tuloksia** (ohjelman välittömät vaikutukset suoraan kohderyhmään tai tuensaajiin) sekä **vaikutuksia** (asianomaisessa yhteisössä tapahtuneet pitkän aikavälin muutokset, jotka on saatu aikaan EU:n toiminnalla).

4. Millaisia keskeisiä tuotoksia tilintarkastustuomioistuin julkaisee tarkastustyön tuloksena?

Tilintarkastustuomioistuimella on [neljä pääasiallista tuotosta](#): vuosikertomukset, erityiskertomukset, katsaukset ja lausunnot:

Vuosikertomuksissamme käsitellään EU:n talousarviota, elpymis- ja palautumistukivälinettä sekä Euroopan kehitysrahastoja koskevien **tilintarkastusten ja säännönmukaisuuden tarkastusten** tuloksia. Lisäksi julkaisemme **erityisvuosikertomuksia**, joissa esitetään EU:n virastoja, hajautettuja elimiä ja yhteisyriityksiä koskevien **vuotuisten tilintarkastusten** tulokset. Niihin sisältyy tarkastuslausuma tai -lausunto, jonka avulla Euroopan parlamentti saa hyödyllistä tietoa päättäessään, antaako se tietyltä vuodelta hyväksyntänsä EU:n talousarvion toteuttamiselle.

Tilintarkastustuomioistuin julkaisee eri meno- ja toimintalohkoja koskevien **tuloksellisuuden tarkastustensa** tulokset **erityiskertomuksissa**. Ne keskittyvät EU:n kannalta merkittäviin kysymyksiin, kuten kasvuun ja työllisyyteen, Euroopan tasolla saavutettavaan lisäarvoon, julkistalouden hallinnointiin sekä ympäristöön ja ilmastotoimiin.

Tilintarkastustuomioistuin julkaisi vuonna 2023 yhteensä **35 erityiskertomusta ja katsausta**, joissa käsiteltiin monia EU:n kohtaamia haasteita EU:n varainkäytön ja toimintapolitiikkojen eri aloilta.

Annoimme myös **neljä lausuntoa** komission lainsäädäntöehdotuksista.

Kaikki kertomukset, katsaukset ja lausunnot julkaistaan [verkkosivustollamme](#) 24:llä EU:n virallisella kielellä. Verkkosivustolla julkaistaan myös tarkastettujen elinten vastaukset tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitettyihin huomautuksiin.

5. Mitä varoja tilintarkastustuomioistuin tarkastaa?

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa **EU:n talousarvion tulot ja menot** joka vuosi tarkastuslausumaan liittyvän työnsä osana. Lisäksi tarkastamme **elpymis- ja palautumistukivälineen menojen** sääntöjenmukaisuuden ja annamme siitä erillisen tarkastuslausunnon.

Usein kysyttyä Euroopan tilintarkastustuomioistuimesta

Tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuoden 2022 vuosikertomuksessa tarkastama perusjoukko oli tulojen osalta 245,3 miljardia euroa ja menojen osalta 220,5 miljardia euroa. Tilintarkastustuomioistuimella oli tarkastuksessaan erillinen perusjoukko EU:n talousarviomenoja (166,8 miljardia euroa) ja elpymis- ja palautumistukivälineen menoja (53,7 miljardia euroa), jotta se voi antaa niistä erilliset lausunnot.

Lisäksi tilintarkastustuomioistuin tarkastaa **muita EU:n tuloja ja menoja**, kuten kahdeksannen, yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston (EKR), EU:n virastojen ja yhteisyritysten tulot ja menot.

Tilintarkastustuomioistuimen tuloksellisuuden tarkastukset tai erityiskertomukset kohdistuvat tiettyihin meno- ja politiikanaloihin, joita EU tukee, tai talousarvioon ja hallinnointiin liittyviin aihealueisiin.

6. Missä Euroopan tilintarkastustuomioistuin tekee tarkastustyötä ja keihin tarkastus kohdistuu?

Tilintarkastustuomioistuimen toimipaikka sijaitsee Luxemburgissa. Tarkastustyötä tehdään sekä Luxemburgissa että paikan päällä. Tarkastajamme tekevät lukuisia tarkastuskäyntejä pääasialliseen tarkastuskohteeseensa eli **Euroopan komissioon**. Tarkastajat tekevät käyntejä myös muihin EU:n toimielimiin, EU:n virastoihin ja elimiin, EU:n jäsenvaltioiden kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin viranomaisiin, EU:n ulkopuolisissa maissa sijaitseviin EU:n edustustoihin sekä sellaisiin kansainvälisiin organisaatioihin, jotka osallistuvat EU:n varojen käsittelyyn.

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa myös **EU:n varojen saajia paikan päällä** niin unionin alueella kuin sen rajojen ulkopuolellakin. Tarkastuskäyntien avulla seuraamme varojen kulkua EU:n talousarviosta lopulliselle edunsaajalle ja **saamme suoraa tarkastusevidenssiä** maksuista tahoilta, jotka osallistuvat EU:n toimintapolitiikkojen ja ohjelmien hallinnointiin sekä EU:n varojen keräämiseen tai maksamiseen. Lisäksi käyntien yhteydessä saadaan evidenssiä lopullisilta edunsaajilta.

7. Miten tilintarkastustuomioistuin laatii työohjelmansa?

Tilintarkastustuomioistuin on täysin riippumaton tarkastustehtäviensä valinnassa ja suorittamisessa.

Pitkän aikavälin keskeiset tavoitteet määritetään [monivuotisessa strategiassa](#). Lisäksi päivitämme suunnitelmiamme jatkuvasti ja päätämme tällöin yksityiskohtaisemmin, mihin tarkastuksia kohdennetaan seuraavana vuonna ja millaiset resurssit tarkastuksiin tarvitaan.

Työohjelmaa laatiessaan tilintarkastustuomioistuin valitsee tarkastustehtävät soveltamalla useita objektiivisia kriteerejä, kuten

- talousarvioon ja talousarvion avulla toteutettuun toimintapolitiikkaan kohdistuvat riskit
- rahoituksen määrä
- aiempi tarkastusalojen kattavuus
- mahdollinen lisäarvo/vaikutus
- käytettävissä olevat resurssit.

Usein kysyttyä Euroopan tilintarkastustuomioistuimesta

Otamme myös huomioon tarkastusehdotukset, jotka olemme saaneet instituutionaalisilta sidosryhmiltä (Euroopan parlamentin valiokunnilta valiokuntien puheenjohtajakokouksen kautta ja jäsenvaltioiden pysyviltä edustustoilta EU:ssa). Lopuksi tilintarkastustuomioistuin hyväksyy työohjelmansa, jossa esitetään tulevien vuosien tarkastusten painopisteet ja annetaan tarkempia tietoja erityiskertomuksista ja katsauksista, jotka tilintarkastustuomioistuin aikoo toimittaa vuosikertomustensa lisäksi.

Tilintarkastustuomioistuin jakaa [työohjelmansa](#) sidosryhmille ja päivittää säännöllisesti seuraavien 12 kuukauden aikana julkaistavien [kertomusten alustavaa aikataulua](#).

Tilintarkastustuomioistuin suunnittelee tarkastustyönsä etukäteen, mutta sen on mahdollista myös toimia viipymättä, kun muuttuvat olosuhteet edellyttävät jonkin EU:n toiminnanalan nopeaa tarkastamista.

8. Mikä vaikutus tilintarkastustuomioistuimen työllä on?

Tilintarkastustuomioistuimen työn avulla **päätöksentekijät ja lainsäätäjät saavat tietoa siitä, millä osa-alueilla EU voisi parantaa toimintaansa tulevaisuudessa**. Kertomukset ovat myös selkeitä ja helposti saatavilla, koska uskomme, että Euroopan kansalaisten on voitava saada helposti selville, mitä heidän rahoillaan on tehty ja onko rahat käytetty viisaasti ja sääntöjen mukaisesti.

Tarkastuskohteet hyväksyvät ja toteuttavat useimmat tilintarkastustuomioistuimen **suositukset**, vaikka ne eivät ole oikeudellisesti sitovia. Kun palaamme tarkastamiimme aiheisiin uudelleen muutaman vuoden päästä kertomusten julkaisemisen jälkeen, voimme lähes aina todeta, että tilintarkastustuomioistuimen suosituksilla on ollut myönteinen vaikutus.

9. Keitä tilintarkastustuomioistuimen työntekijät ovat ja mikä rooli on tilintarkastustuomioistuimen jäsenillä?

Tilintarkastustuomioistuin on **kollegion muodossa toimiva** elin, johon kuuluu yksi jäsen kustakin EU:n jäsenvaltiosta. Neuvosto nimittää [tilintarkastustuomioistuimen jäsenen](#) Euroopan parlamenttia kuultuaan kuuden vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia. Tilintarkastustuomioistuinta johtaa presidentti, jonka jäsenet valitsevat keskuudestaan. Presidentin roolina on toimia ”ensimmäisenä vertaistensa joukossa” ja hänen kolmen vuoden mittainen toimikautensa voidaan uusia.

Tilintarkastustuomioistuimen jäsenet osoitetaan johonkin toimielimen [viidestä tarkastusjaostosta](#), joissa useimmat tarkastuskertomukset, katsaukset ja lausunnot hyväksytään. Tarkastusjaostot jakavat tehtävät jäsentensä kesken. Kukin jäsen on vastuussa jaostolle ja tilintarkastustuomioistuimen kollegiolle omista tarkastustehtävistään.

Tilintarkastustuomioistuimessa työskentelee noin **950 henkilöä**. Useimmat heistä ovat tarkastajia, mutta moni henkilöstön jäsen toimii myös käänkösalan, tukipalvelujen tai hallinnon tehtävissä. Tarkastajien ammatillinen tausta ja kokemus vaihtelevat laajasti julkisesta sektorista yksityiseen sektoriin ja kirjanpidosta sisäiseen ja ulkoiseen tarkastukseen, oikeustieteeseen ja taloustieteeseen. Tilintarkastustuomioistuimen palveluksessa on **kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kansalaisia**. Toimielimessä työskenteleviin virkamiehiin sovelletaan EU:n henkilöstösääntöjä. Henkilöstöön kuuluu lähes saman verran naisia ja miehiä.

Usein kysyttyä Euroopan tilintarkastustuomioistuimesta

10. Miten tilintarkastustuomioistuin tekee yhteistyötä EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten kanssa?

EU:n toiminnasta tehdyssä sopimuksessa määrätään, että tilintarkastustuomioistuin ja jäsenvaltioiden ylimmät tarkastuselimet toimivat **luottamuksellisessa yhteistyössä** riippumattomuutensa säilyttäen.

Tilintarkastustuomioistuin ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä pääasiassa EU:n ylimpien tarkastuselinten yhteyskomiteassa. Komitea tarjoaa ylimmille tarkastuselimille foorumin kokemusten ja metodologisten lähestymistapojen vaihtamiseen useissa työryhmissä ja verkostoissa. EU:n ylimpien tarkastuselinten johtajat kokoontuvat kerran vuodessa keskustelemaan ajankohtaisista ja yhteisesti merkityksellisistä kysymyksistä. Lisätietoja on saatavilla [EU:n yhteyskomitean verkkosivustolla](#).

11. Miten tilintarkastustuomioistuimen työ tukee petosten ja korruption torjuntaa?

EU:n ulkoisena tarkastajana **tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä ei ole tutkia petosepäilyjä**. Tarkastuksiamme ei näin ollen ole suunniteltu nimenomaan petosten havaitsemiseen. Tilintarkastustuomioistuimella on kuitenkin velvollisuus raportoida toimivaltaisille viranomaisille, kun tarkastajat havaitsevat mahdollisen petostapauksen.

Mikäli petosepäilyjä havaitaan, tilintarkastustuomioistuin ilmoittaa asiasta ja toimittaa kaikki asiaankuuluvat tiedot ja todisteet **Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF)**, joka vastaa komissiossa epäiltyjen petos- ja korruptiotapausten tutkinnasta, sekä tarvittaessa **Euroopan syyttäjänvirastolle (EPPO)**, joka on EU:n taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia tutkiva ja niistä syytteitä nostava riippumaton virasto.

Vuonna 2023 tilintarkastustuomioistuin raportoi Euroopan petostentorjuntavirastolle 19 petosepäilystä, jotka se havaitsi tarkastustyönsä aikana. Näistä tapauksista 17 ilmoitettiin myös Euroopan syyttäjänvirastolle. EU:n talousarviota koskevassa vuosikertomuksessa annetaan lisätietoa epäiltyjen petostapausten luonteesta. Vuosikertomuksessa voidaan tarvittaessa ja/tai kun se on mahdollista, esittää tietoja myös OLAFin asianomaisissa tapauksissa suosittelemista takaisinperintätoimista.

12. Mistä löytyy lisää tietoa tilintarkastustuomioistuimesta?

Lisätietoja työstämme ja sen tuloksista löytyy [verkkosivustoltamme](#):

Jos haluatte ottaa **yhteyttä tilintarkastustuomioistuimeen**, voitte lähettää sähköpostia osoitteeseen ECA-InstitutionalRelations@eca.europa.eu.